Doradztwo zawodowe – czym jest?

„Dziś nowoczesność stawia przed jednostką całą gamę rozmaitych możliwości, a równocześnie nie udziela wskazówek, które z nich powinno się wybrać”[1]

Doradztwo zawodowe:

- uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie osób radzących się w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych
- proces, w którym doradca zawodowy wspiera, kierunkuje osobę radzącą się do odpowiedzialnego planowania kariery i wspiera w dokonywaniu przez niego wyborów edukacyjno-zawodowych uwzgledniających znajomość własnych zasobów, informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji
- proces doradzania, w którym doradca zawodowy pomaga osobie radzącej się w osiągnięciu lepszego zrozumienia siebie samego w odniesieniu do środowiska pracy, umożliwia realny wybór lub zmianę zatrudnienia albo dostosowanie do zmieniających się wymogów rynku pracy
- udzielanie informacji o zawodach, rynku pracy oraz możliwościach szkolenia i kształcenia
- usługi i czynności mające na celu pomoc w podejmowaniu wyborów edukacyjnych, szkoleniowych i zawodowych oraz w zarządzaniu rozwojem zawodowym, dostarczanie informacji edukacyjno-zawodowej
- stosowanie narzędzi służących do oceny bądź do samooceny - przeprowadzenie rozmów doradczych

Doradca zawodowy to osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji-zawodowej *(por.: Klasyfikacja Zawodów i Specjalności, 1995, Wyd. MPiPS, tom V, zeszyt 2 cz. II, s. 497).*

Doradca zawodowy :

- dostarcza informacji edukacyjno-zawodowej
- stosuje narzędzia służące do oceny indywidualnych predyspozycji
- przeprowadza rozmowy doradcze dotyczące edukacji, planowania rozwoju edukacyjnego i zawodowego
- umożliwia poznanie własnych predyspozycji i umiejętności
- dostarcza informacji o zawodach, możliwościach kształcenia, wymaganiach współczesnego rynku pracy

---

[1] *A. Giddens, Nowoczesność i tożsamość. „Ja” i społeczeństwo w epoce późnej nowoczesności, PWN, Warszawa 2001, s. 112*

- udziela pomocy młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, wymaganiach współczesnego i zmieniającego się rynku pracy, w poznawaniu potencjału osobistego, edukacyjno-zawodowego
- wzmacnia poczucie własnej wartości, motywacji, dostarcza informacji o zawodach, edukacji, planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową
- stymuluje do samodzielnego podejmowania decyzji zawodowej
- wspólnie z osobą radzącą się dokonuje przeglądu jej wykształcenia, przebytych szkoleń, doświadczenia zawodowego, zainteresowań, umiejętności, cech osobistych i możliwości fizycznych

Doradcy zawodowi stosują: rozmowę doradczą, testy i kwestionariusze sprawdzające umiejętności, wartości i zdolności osoby radzącej się.

Jednym z głównych narzędzi wykorzystywanym w doradztwie zawodowym jest **rozmowa doradcza,** która **„nie jest jednorazowym aktem udzielenia pomocy - jest długotrwałym procesem".**

Rozmowa doradcza:

- to kluczowa kompetencja doradcy zawodowego
- to jedna z ważniejszych metod i ważny element procesu pomagania
- pełni funkcję informacyjną, komunikacyjną, poznawczą, eksploracyjną, a czasem terapeutyczną
- pozwala na zebranie informacji, które umożliwiają określenie potencjału/zasobów osoby radzącej się: zainteresowań, uzdolnień, cech temperamentu, motywacji, opracowanie rozwiązań edukacyjnych i zawodowych, planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, wzmocnienie motywacji, budowania pewności siebie i samorealizacji
- określa cechy osobowości i predyspozycje zawodowe, udziela informacji o możliwościach kształcenia, rynku pracy i zawodach
- inicjuje prowadzenie grupowych zajęć, udziela informacji o zawodach, rynku pracy, możliwościach szkolenia i kształcenia

Podstawowe informacje:

- **Informacja zawodowa** - zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji *(por.: K. Lelińska, Przygotowanie uczniów do wyboru zawodu metodą zajęć praktycznych, 1985, WSiP, s. 35).*
- **Informacja edukacyjna** - zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania decyzji związanych z dalszym kształceniem i nabywaniem kwalifikacji.
- **Orientacja zawodowa** - działania wychowawcze szkoły, rodziców, i innych osób, grup i instytucji - mające na celu przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, których ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru zawodu i szkoły (*por.: K. Lelińska, Założenia i kierunki rozwoju poradnictwa zawodowego w warunkach reformy edukacji, 1999, Problemy poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, Nr 2/11, s.29).*
- **Poradnictwo zawodowe** - udzielanie pomocy w wyborze szkoły, zawodu, pracy bądź przekwalifikowania się, najbardziej adekwatnych do możliwości psychofizycznych jednostki poprzez poradę indywidualną lub grupową. Długotrwałe, świadome i celowe działania wychowawcze pobudzające do rozwoju w kierunku trafnego wyboru zawodu, nauki zawodu, poznania go i wykonywania; proces pomagania ludziom w rozwijaniu i akceptacji zintegrowanego i adekwatnego

obrazu siebie i swojej roli w świecie pracy. To interpersonalny proces, którego celem jest towarzyszenie jednostce w planowaniu i w rozwoju kariery przynoszącej jej satysfakcję i sukces zawodowy *(Brown, Brooks).*

mgr Bożena Fronczek

doradczyni zawodowa poradni